

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА ПЕРЕКЛАДУ
Кафедра романо-германської філології
та методики викладання іноземних мов

*Кабанцева Н.В., Рожельюк І. Я., Горицька О.В.,
Шкворченко Н.М.*

**Навчально-методичний посібник
до самостійної роботи
з дисципліни
Практичний курс перекладу ОІМ
для студентів 1 курсу магістратури
денної форми навчання
факультету лінгвістики та перекладу**

Одеса-2025

Навчально-методичний посібник до самостійної роботи з дисципліни «Практичний курс перекладу ОІМ» для студентів 1 курсу магістратури денної форми навчання факультету Лінгвістики та перекладу. Одеса : МГУ, 2025. 42 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Міжнародного гуманітарного університету. Протокол № 10 від 23.05.2025 р.

Укладачі:

Кабанцева Н.В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов Міжнародного гуманітарного університету.

Рожелюк І.Я. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов Міжнародного гуманітарного університету.

Горицька О.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов Міжнародного гуманітарного університету.

Шкворченко Н.М. – доктор філологічних наук, професор, зав. кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов Міжнародного гуманітарного університету.

Рецензенти:

Насакіна С.В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук Одеського державного аграрного університету.

Фокша О.М. – кандидат педагогічних наук, методист, викладач англійської мови, ВСП Фаховий коледж вимірювань ДУІТЗ

Наданий навчально-методичний посібник містить рекомендації та опорний матеріал для самостійної роботи студентів 1 курсу магістратури факультету лінгвістики та перекладу з дисципліни «Практичний курс перекладу ОІМ».

Навчально-методичний посібник розроблений для студентів філологічних спеціальностей, які вивчають практичний курс перекладу основної іноземної мови. Посібник має на меті сприяти формуванню фахових компетентностей майбутніх перекладачів шляхом опанування основних способів та прийомів перекладу.

У центрі уваги — вивчення та практичне застосування таких перекладацьких прийомів, як словникові відповідники, транскодування (транслітерація і транскрипція), калькування, контекстуальна заміна, смисловий розвиток та описовий переклад. Посібник містить теоретичні пояснення кожного з прийомів, приклади їх використання у перекладі текстів різних жанрів, а також практичні завдання, спрямовані на закріплення знань і розвиток перекладацьких навичок.

Крім того, посібник включає тексти для перекладу з подальшим аналізом застосованих трансформацій, що дозволяє студентам розвивати аналітичне мислення, вдосконалювати вміння приймати перекладацькі рішення та обґрунтовувати їх.

Матеріал подано з урахуванням рівня підготовки студентів та сучасних вимог до перекладацької освіти. Посібник може бути використаний у процесі аудиторного навчання, під час самостійної роботи, а також стане в пригоді викладачам, перекладачам-практикам і всім, хто прагне поглибити знання з теорії та практики перекладу.

У результаті вивчення курсу «Практичний курс перекладу основної іноземної мови» студент буде здатен:

- володіти базовими теоретичними поняттями перекладознавства та орієнтуватися в основних підходах до перекладу;
- правильно застосовувати перекладацькі прийоми: словникові відповідники, транскодування, калькування, контекстуальну заміну, смисловий розвиток і описовий переклад;

- здійснювати переклад текстів різних стилістичних типів (художніх, публіцистичних, наукових, офіційно-ділових) з урахуванням їхніх жанрово-стилістичних особливостей;
- аналізувати вихідний і перекладений текст, виявляти типові перекладацькі труднощі та обґрунтовувати вибір перекладацьких рішень;
- розпізнавати культурно зумовлені елементи та адекватно передавати їх засобами цільової мови;
- застосовувати набуті знання у практичних перекладацьких ситуаціях, у тому числі під час виконання самостійних та аудиторних завдань;
- розвивати аналітичне та критичне мислення, необхідне для прийняття фахових перекладацьких рішень.

Зміст

Модуль	1
.....	6
Словникові відповідники.....	6
Транскодування.....	8
Калькування.....	11
Практикум з перекладу та аналізу лексичних трансформацій.....	14
Модуль 2.....	21
Контекстуальна заміна.....	21
Смисловий розвиток.....	24
Антонімічний переклад.....	27
Описовий переклад.....	31
Практикум з перекладу та аналізу лексичних трансформацій.....	34
Рекомендована література.....	42

Модуль 1

Словникові відповідники

Всі елементи денотативної системи вихідної мови поділяються на дві групи:

1. ті, що вже мають відповідники (перекладні еквіваленти) в цільовій мові - **одиниці, що мають перекладні еквіваленти у мові перекладу**

наприклад: **bleep** - короткий звуковий сигнал високого тону, **blasthole drill** - бурильна машина

2. ті, що (ще) не мають відповідників в цільовій мові - **безеквівалентні одиниці**

наприклад: **flaming** у термінології інтернету.

Еквівалентні одиниці поділяються на:

1. одно еквівалентні (мають тільки один перекладний відповідник)

наприклад: **logarithm** - логарифм, **kinesthetics** - кінестатика.

2. багато еквівалентні (мають два, або більше перекладних відповідників)

наприклад: **effect** - ефект, явище, вплив, наслідок, трикотажне переплетення; **gaging** - вимірювання, замір, контроль, перевірка, калібрування, градування.

1. **Перекладіть українською, визначивши ті слова (терміни), які потрібно перекласти на основі вибору варіативних відповідників.**

1. This approach helps to reduce production costs. 2. The programming language has a large number of variable types. 3. Scientists are studying the mechanisms of the impact of climate change on ecosystems. 4. Thanks to the

new system, the company was able to optimize logistics. 5. After analyzing the data, we obtained new research results. 6. Each user has access to the program interface. 7. Digital transformation has become an important stage for business development. 8. For data security, encryption methods are used. 9. This method allows to reduce the data processing time. 10. Our laboratory uses the latest automation technologies. 11. Big data processing helped identify new patterns. 12. Cloud computing platforms allow storing information on remote servers. 13. The use of augmented reality in education helps to better absorb the material. 14. The data management software has an easy-to-use interface. 15. We use virtual assistants to automate some processes.

2. Перекладіть українською, визначивши ті слова (терміни), які потрібно перекласти на основі вибору варіативних відповідників.

1. The Internet of Things allows connecting various devices to simplify everyday tasks. 2. They developed a cybersecurity system to protect personal data. 3. Artificial intelligence is used to automate business processes. 4. Thanks to deep learning, we can improve the accuracy of predictions. 5. Robotics is changing the approach to manufacturing and servicing. 6. The project uses real-time modeling for accurate results. 7. Virtual reality allows creating interfaces for virtual environments. 8. Our engineers use big data analytics to improve processes. 9. Thanks to platforms as a service, companies can reduce software costs. 10. Intelligent systems help solve complex tasks in the industry. 11. Smart homes use automatic systems to manage energy. 12. Speech recognition technologies are used in mobile apps for user convenience. 13. Cloud computing has become the foundation for many modern technologies. 14. Crowdfunding platforms allow attracting investments for new startups. 15. The robotic production system is capable of automatically performing complex operations in material processing.

3. Перекладіть англійською, визначивши ті слова (терміни), які потрібно перекласти на основі вибору варіативних відповідників.

1. У цьому дослідженні ми використовували ефект нового підходу до навчання. 2. Під час аналізу даних ми виявили явище, яке не можна було пояснити раніше. 3. Цей метод має вплив на всі етапи виробництва. 4. Для оцінки результатів нам потрібно було виміряти наслідки впровадження нової технології. 5. Для виконання цього завдання ми скористалися візуалізацією даних. 6. Цифрова трансформація є важливим аспектом розвитку сучасних підприємств. 7. У ході цього проекту ми застосували глибоке навчання для аналізу великих обсягів даних. 8. Система кібербезпеки забезпечує захист даних від несанкціонованого доступу. 9. Веб-сайт компанії має інтерфейс користувача, який забезпечує зручність навігації. 10. Ми створили розумну електричну мережу, щоб ефективніше управляти енергоспоживанням. 11. Робототехніка вже сьогодні використовується в медицині для виконання складних операцій. 12. Носимі технології дозволяють користувачам відстежувати своє здоров'я в реальному часі. 13. Застосування доповненої реальності допомагає створювати інтерактивні навчальні матеріали. 14. За допомогою віртуального помічника ви можете автоматизувати рутинні завдання. 15. Обробка природної мови дає змогу комп'ютерам взаємодіяти з людьми за допомогою тексту або голосу. 16. Ми використовуємо хмарні обчислення для зберігання та обробки великих обсягів інформації. 17. Завдяки платформі як послуга ми змогли швидко запустити нову програму. 18. Цифрові двійники дозволяють моделювати та тестувати об'єкти без необхідності створювати фізичні прототипи.

Транскодування

Транскодування - це такий спосіб перекладу, коли звукова та/або графічна форма слова вихідної мови передається засобами абетки мови перекладу, наприклад, **management** - менеджмент, **emitter** - емітер, **periscope** - перископ, **perforator** - перфоратор, **piperitone** - піперитон.

Види транскодування:

1. транскрибування (коли літерами мови перекладу передається звукова форма слова вихідної мови, наприклад, **peak** - пік, **resistor** - резистор)

2. **транслітерування** (слово вихідної мови передається по літерах, наприклад, **marketing** - маркетинг, **ping-pong** - пінг-понг, **ort** - орт)

3. **змішане транскодування** (переважне застосування транскрибування із елементами транслітерування, наприклад, **overlock** - оверлок, **altimeter** - альтиметр)

4. **адаптивне транскодування** (коли форма слова в вихідній мові дещо адаптується до фонетичної та/або граматичної структури мови перекладу, наприклад, **middle** - мідель, **nippel** - ніпель, **occlusion** - оклюзія, **platform** - платформа, **pallet** - палета).

Особливо часто транскодування термінів відбувається в тих випадках, коли термін в мові перекладу складається з міжнародних терміноелементів латинського або давньогрецького походження: **percolator** - перколятор, **obturator** - обтюратор, **optron** - оптрон, **bigamy** - бігамія, **perlocution** - перлокуція, **macroassembler** - макроасемблер.

4. Перекладіть українською, визначивши ті слова (терміни), при переклад яких слід застосовувати прийом транскодування.

1. Molecular biology plays a crucial role in understanding genetic structures. 2. Astrophysics helps us explore the mysteries of the universe. 3. Cloning has become a controversial topic in modern science. 4. Endocrinology focuses on hormones and their impact on the human body. 5. Psychopharmacology studies the effects of drugs on the brain and behavior. 6. Biochemistry is essential for studying the chemical processes within living organisms. 7. Immunology is crucial for understanding the body's defense mechanisms. 8. Sociobiology examines how social behaviors have evolved in humans and animals. 9. The microbiome has a significant impact on human health. 10. Epigenetics explores how gene expression is regulated without altering the DNA sequence. 11. Bioinformatics combines biology, computer science, and mathematics to understand biological data. 12. Nanomaterials are used in various fields, including medicine and electronics. 13. Toxicology investigates the harmful effects of substances on living organisms. 14. Metagenomics allows scientists to study microbial communities in their natural environments. 15. Spectroscopy is a technique used to analyze the interaction of light with matter. 16. Neurodegenerative diseases are a growing concern in the field of medicine. 17.

Biophysics applies principles of physics to study biological systems. 18. Quantum entanglement challenges our understanding of physics on a fundamental level. 19. Chromatography is widely used to separate mixtures in chemical analysis. 20. The plasmid plays a vital role in gene transfer in microorganisms. 21. The immune system produces antibodies to fight off infections. 22. Proteomics is a branch of molecular biology focused on the study of proteins.

5. Перекладіть українською, визначивши ті слова (терміни), при переклад яких слід застосовувати прийом транскодування.

1. NASA's Perseverance rover successfully landed on Mars in February 2021. 2. The Hubble Space Telescope has provided unprecedented views of distant galaxies. 3. NASA is planning to send astronauts to the Moon as part of the Artemis program. 4. The James Webb Space Telescope is set to replace the Hubble Space Telescope in the study of the universe. 5. The Space Shuttle was a spacecraft used by NASA for human spaceflight missions. 6. NASA's Mars missions aim to find signs of past life on the Red Planet. 7. The International Space Station (ISS) serves as a laboratory for space research and international cooperation. 8. NASA has been exploring the possibility of establishing a human presence on Mars by the 2030s. 9. NASA's Voyager 1 spacecraft is the farthest human-made object from Earth. 10. The Apollo missions led by NASA successfully landed the first humans on the Moon in 1969. 11. NASA's Artemis program is a new initiative aimed at returning astronauts to the lunar surface. 12. The Curiosity rover continues to explore the surface of Mars, conducting experiments to gather data. 13. NASA's New Horizons mission provided the first close-up images of Pluto in 2015. 14. The Orion spacecraft, developed by NASA, is designed to take astronauts beyond low Earth orbit. 15. NASA's Jet Propulsion Laboratory (JPL) is responsible for designing and operating many robotic space missions. 16. The Space Launch System (SLS) is NASA's next-generation rocket designed for deep space exploration. 17. NASA has partnered with private companies to accelerate the development of commercial spaceflights. 18. The Kepler Space Telescope helped scientists discover thousands of exoplanets in other star systems. 19. NASA's Goddard Space Flight Center is involved in the development of space science missions. 20. The Mars Science Laboratory mission, which includes the Curiosity rover, is a part of NASA's ongoing exploration of Mars.

6. Перекладіть англійською, визначивши ті слова (терміни), при переклад яких слід застосовувати прийом транскодування.

1. Квантова механіка є основою сучасної фізики елементарних частинок. 2. Вивчення чорних дір дає нам змогу глибше розуміти структуру Всесвіту. 3. Проблема антибіотикорезистентності стає все більш серйозною у медицині. 4. Технологія CRISPR відкриває нові можливості для редагування генів. 5. Нанотехнології мають потенціал змінити багато галузей, від медицини до електроніки. 6. Штучний інтелект використовується для автоматизації складних процесів в різних сферах. 7. Редагування генів може бути застосовано для лікування спадкових хвороб. 8. Секвенування геному допомагає вивчати структуру геному та виявляти мутації. 9. Нейропластичність дозволяє мозку адаптуватися та змінюватися протягом життя. 10. Вивчення екзопланет розширює наше розуміння про можливість існування життя за межами Землі. 11. Надпровідність має потенціал для створення більш ефективних електричних пристроїв. 12. Бозон Хіггса підтвердив існування механізму, який дає масу елементарним частинкам. 13. Генна терапія дозволяє лікувати генетичні захворювання шляхом зміни ДНК пацієнта. 14. Стовбурові клітини можуть бути використані для регенерації пошкоджених тканин і органів. 15. Квантові обчислення відкривають нові горизонти для обчислювальних можливостей. 16. Темна матерія складає більшість маси у Всесвіті, але досі залишається мало вивченою. 17. Теорія струн є однією з теорій, що намагається об'єднати всі сили природи. 18. Біотехнології використовуються для розробки нових методів лікування та агротехнічних рішень. 19. Нейрогенез вказує на здатність мозку виробляти нові нейрони протягом життя. 20. Фотоелектричні елементи використовуються для перетворення сонячної енергії на електричну. 21. Штучні нейронні мережі моделюють роботу мозку для покращення процесів машинного навчання. 22. Глибоке навчання є частиною штучного інтелекту, який використовує великі дані для покращення алгоритмів. 23. Кібернетика вивчає зв'язок між людьми, машинами та автоматизованими системами.

Калькування

Калькування (дослівний або буквальний переклад) - це **прийом перекладу нових слів (термінів), коли відповідником простого чи (частіше) складного слова (терміна) вихідної мови в цільовій мові вибирається, як правило, перший за порядком відповідник у словнику**, наприклад: ore yard - *рудний двір*, movable table - *рухомий стіл*, self-cooling - *самоохолодження*, line service - *лінійна служба*, toxic shock syndrome - *токсичний шоківий синдром*, Big Bang - *Великий вибух*, floating zero - *плаваючий нуль*.

Калькування як прийом перекладу частіше застосовується при перекладі складних слів (термінів). **Воно може застосовуватися також стосовно тільки одного з компонентів складного слова (терміна):** charmed quark - *зачарований кварк*, slag yard - *шлаковий двір*.

Калькування можна застосовувати тільки тоді, коли утворений таким чином перекладний відповідник не порушує норми вживання і сполучуваності слів в українській мові.

7. Перекладіть українською та прокоментуйте трансформацію калькування.

1. iFinger is a new device that allows users to control their smartphones with just a touch of their finger. 2. Fog computing enables devices to process data locally instead of sending it to the cloud, reducing latency. 3. The controversy on social media spread rapidly, but it was based on a trivial issue that did not deserve much attention. 4. Digital crowding occurs when too much information is shared online, leading to a sense of overwhelm among users. 5. The community animator organized an event to engage local residents and foster a sense of belonging. 6. During the political debate, the hashtag tweetstorm emerged as thousands of users voiced their opinions in quick succession. 7. Just-in-time politics is a strategy where politicians focus on addressing issues right before elections to sway public opinion. After spending all day on my phone, I experienced a digital hangover from too much screen time. 8. The workers unloaded the minerals from the ore yard to prepare them for processing. 9. The movable table in the meeting room was adjusted to accommodate the large group of attendees. 10. The self-cooling mechanism in the new refrigerator ensures that the temperature remains consistent without the need for manual adjustment. 11. The line service team worked tirelessly to

ensure all customers received their orders on time. 12. She was diagnosed with toxic shock syndrome after using a tampon for too long, which led to a serious health issue. 13. The Big Bang theory explains how the universe began from a singular point and expanded rapidly. 14. The floating zero technique is used in certain calculations to adjust values in data processing.

8. Перекладіть англійською та прокоментуйте трансформацію калькування.

1. Краудсорсинг дає можливість використовувати колективний розум для вирішення складних завдань. 2. Краудфандинг став популярним способом збору грошей на нові проекти через інтернет. 3. Користувацький інтерфейс повинен бути інтуїтивно зрозумілим і простим у використанні. 4. Досвід користувача визначає, наскільки комфортно і ефективно людина взаємодіє з продуктом чи послугою. 5. Розумний будинок дозволяє автоматизувати управління освітленням, температурою та іншими системами. 6. Цифровий маркетинг включає стратегії просування товарів і послуг через інтернет. 7. Візуалізація даних дозволяє користувачам швидко зрозуміти складну інформацію через графіки та діаграми. 8. Цифрова трансформація передбачає впровадження новітніх технологій для зміни бізнес-процесів. 9. Кібератака може серйозно пошкодити інфраструктуру компанії та призвести до втрати даних. 10. Витік даних став серйозною проблемою для компаній, які зберігають конфіденційну інформацію. 11. Гарнітура доповненої реальності дозволяє користувачам взаємодіяти з віртуальними об'єктами, інтегрованими в реальний світ. 12. Віртуальний помічник може допомогти в управлінні завданнями та відповісти на запитання. 13. Розпізнавання мови дозволяє комп'ютерам обробляти голосові команди та перетворювати їх на текст. 14. Глибоке навчання є підгалуззю машинного навчання, що використовує багаточарові нейронні мережі. 15. Обробка природної мови дозволяє комп'ютерам зрозуміти й аналізувати людську мову. 16. Розумна електрична мережа оптимізує постачання електроенергії за допомогою новітніх технологій. 17. Цифровий двійник є віртуальною моделлю фізичного об'єкта або процесу для моніторингу та аналізу. 18. Робототехніка охоплює технології, які дозволяють створювати роботів для різних сфер застосування. 19. Носимі технології включають гаджети, які

можна носити на тілі, такі як смарт-годинники і фітнес-трекери. 20. Геопросторові дані використовуються для аналізу і картографування місць і об'єктів на Землі.

9. Перекладіть англійською та прокоментуйте трансформацію калькування.

1. This device allows you to charge your phone wirelessly anywhere in the room. 2. The charging pad uses electromagnetic fields to transfer energy to your phone. 3. Wireless charging is more convenient and eliminates the need for physical cables. 4. The technology uses inductive charging to power up your device. 5. The wireless charger is compatible with most modern smartphones. 6. It offers fast charging capabilities without the need for direct contact. 7. The charging system provides a simple and efficient way to keep your phone powered. 8. The induction coil in the charger creates an electromagnetic field for energy transfer. 9. This method of charging is becoming increasingly popular due to its convenience. 10. Wireless charging pads are commonly used in homes and offices. 11. The device's design allows it to charge phones without plugging in any cables. 12. The charging technology is improving with higher efficiency rates and faster speeds. 13. You can place your phone on the pad and it will begin charging instantly. 14. The pad uses a charging station that ensures safe power transmission. 15. With wireless charging, there is less wear and tear on charging ports and cables. 16. The charger has a compact design, making it easy to store and use. 17. As more devices support wireless charging, it's becoming a standard feature in the tech world. 18. This charging method reduces clutter by eliminating tangled wires. 19. With the advancement of wireless charging technology, faster charging times are now possible. 20. The wireless charger works effectively even if the phone is in a protective case.

Практикум з перекладу та аналізу лексичних трансформацій

1. Read the text and translate it into Ukrainian. Comment on the transformation.

Artificial intelligence (AI) is revolutionizing the way industries operate by enabling machines to simulate human intelligence processes. These technologies, such as machine learning, deep learning, and natural language processing, allow machines to learn from data, improve over time, and make decisions based on that learning. AI has applications in a wide range of industries, from healthcare to automotive, finance, and education. In healthcare, AI can assist doctors in diagnosing diseases, recommending treatments, and predicting patient outcomes. In the automotive industry, AI is used in self-driving cars, where it helps vehicles navigate, detect obstacles, and make decisions without human intervention. The use of AI in finance allows for faster and more accurate decision-making in areas like risk assessment and fraud detection. With its increasing capabilities, AI is expected to have a profound impact on society, both in terms of improving efficiency and raising ethical concerns.

2. Read the text and translate it into Ukrainian. Comment on the transformation.

The rapid development of artificial intelligence (AI) technologies has significantly transformed various industries, ranging from healthcare and manufacturing to finance and entertainment. One of the most promising applications of AI is in the field of medicine, where AI-powered systems are being used to assist in diagnosing diseases, developing treatment plans, and even predicting patient outcomes. For example, AI algorithms have been shown to outperform human doctors in detecting certain types of cancers, such as breast and skin cancer, by analyzing medical images with greater precision and speed. However, despite these advancements, the integration of AI into healthcare remains a topic of debate, with concerns about data privacy, the potential for bias in algorithms, and the need for regulation to ensure that these technologies are used ethically. As AI continues to evolve, it is clear that its impact on society will only grow, raising important questions about how we balance innovation with the protection of individual rights and freedoms.

3. Read the text and translate it into Ukrainian. Comment on the transformation.

What makes LJA Engineering so special for engineers?

For one thing, the firm is employee-owned. Each of LJA's employees owns shares of the company under an Employee Stock Ownership Plan, or ESOP. The company considers this an important part of its identity. Every employee, down to the interns, receives an annual ESOP contribution in the form of company stock.

"We have some people who are hitting a million dollars in their stock," Robin Mitchell, LJA Engineering's employee engagement specialist, told Engineering.com. "We rely heavily on our employees to keep us growing, and we value their input. We want to see them grow, and we also take pride in helping them grow."

If you're wondering what an employee engagement specialist is, it's another reason LJA Engineering made the top workplaces list. Mitchell's job is to ensure employees are engaged with their work, their teammates, and their communities. "We have to like where we work. We have to enjoy being with each other," she said.

LJA Engineering hosts company picnics, holiday parties, and coffee talks with leadership. The company sponsors local sports teams and reserves Pickleball courts for employees to use in the summer. To support personal development, LJA Engineering employs full-time trainers to teach classes on management, collaborative communication and more. The company also has a mentorship program and reimburses tuition for engineers who want to go back to school. There's also the LJA buddy program, which supports new LJA employees with a dedicated colleague who can help them adjust to the company.

4. Read the text and translate it into Ukrainian. Comment on the transformation.

Strength of materials is a branch of engineering that deals with the behavior of materials in response to applied forces. Strength-of-materials data are widely used in designing machinery, buildings, bridges, dams, and other structures. The parts of a bridge, for example, must be strong enough to withstand the various kinds of forces placed on the bridge by traffic, wind, and other agents. These applied forces are resisted by internal forces, called stresses, in the beams, columns, cables, and other parts of the bridge, and in the bolted, riveted, or welded joints between parts. As a result, the structural parts are deformed in various ways, including stretching, compressing, shearing, twisting, and bending. Such deformations, or changes of shape, are known as strains.

5. Read the text and translate it into Ukrainian. Comment on the transformation.

Google and Fidelity Put \$1 Billion Into SpaceX

Google, along with Fidelity, has invested \$1 billion in SpaceX, the private rocket company founded by Elon Musk. This investment supports Google's goal of providing satellite Internet to remote areas and helps SpaceX pursue Musk's ambition of reaching Mars.

Google previously acquired Skybox Imaging, a satellite imaging company, for \$500 million to improve its satellite imagery services. They may also develop satellites with new sensors, such as infrared detectors for crop health or lasers to map terrain through forests.

Google founders Larry Page and Sergey Brin are personally interested in space exploration, having once discussed space elevators as a more cost-effective way to launch objects into space.

SpaceX, which nearly went bankrupt after failed launches, is now a reliable, cost-effective rocket company. It has a \$1.6 billion NASA contract for space station cargo and a \$2.6 billion contract to transport astronauts. Despite delays, the company is developing a larger Falcon Heavy rocket and has recently made progress in landing rockets.

Although SpaceX aims to take people to Mars in the next decade, it is unclear how it will fund such ambitious plans. The Google investment offers SpaceX an influx of funds without Musk giving up control.

6. Read the text and translate it into English. Comment on the transformation.

Квантовий комп'ютерний чіп Willow

У грудні транснаціональна корпорація Google влаштувала революцію в ІТ-світі: оголосила про створення нового квантового чіпа Willow. Його особливість у тому, що він за п'ять хвилин може виконати обчислення, на які у звичайного сучасного комп'ютера пішло б 10 септильйонів років. Септильйон – це одиниця з 24 нулями. Для наглядності – це число щонайменше вдесятеро більше, ніж кількість видимих зірок у нашому всесвіті.

Власне, пересічним користувачам такі розумні машини не потрібні – ці системи корисні для блискавичного зламування найскладніших шифрів та стрімкого прискорення у сфері створення штучного інтелекту. Експерти вже б'ють на сполох: мовляв, із такими комп'ютерами про цифрову безпеку можна забути, адже машина може зламувати будь-які паролі та пін-коди. Ентузіасти підраховали: за допомогою 124 тис. чіпів Willow теоретично можливо розшифрувати алгоритм криптовалюти за добу. Звісно, самі винахідники диво-чіпа спростовують усі ці побоювання (навіть якщо вони і є обґрунтованими).

7. Read the text and translate it into English. Comment on the transformation.

Optimus Gen 3: стрибок у роботомайбутнє

Невгамовні винахідники з Tesla представили революційну розробку – Optimus Gen 3. Це прототип робота, який може виконувати делікатні завдання з високою точністю. Завдяки здатності до майже ювелірної роботи, цей робот може стати ідеальним помічником у виробництві та, приміром, медицині. Він призначений для роботи разом з людиною: кіборг

покликаний підвищувати продуктивність там, де спритність має ключове значення: скажімо, конвеєрному виробництві.

Потенційне застосування Optimus Gen 3 в логістиці та охороні здоров'я може зробити будь-які операції більш ефективними і менш трудомісткими.

8. Read the text and translate it into English. Comment on the transformation.

Біотехнологія у сучасному світі

Біотехнологія — це застосування біологічних організмів та процесів у різних сферах, таких як медицина, фармацевтика, сільське господарство, охорона навколишнього середовища і навіть нові галузі, як будівництво та біоенергетика.

У фармацевтиці біотехнологія дозволяє створювати терапевтичні білки, зокрема інсулін, який вперше був синтезований у 1978 році завдяки генній інженерії. Сьогодні біотехнології використовуються для створення нових типів вакцин і ліків, включаючи ті, що допомогли подолати пандемію COVID-19.

У сільському господарстві генетично модифіковані рослини дозволяють підвищити врожайність, стійкість до хвороб і стресів. Біотехнології роблять сільськогосподарські культури більш продуктивними та поживними. Також до 80% продуктів харчування містять інгредієнти, створені за допомогою біотехнології, і фахівців для цієї галузі готують у Національному університеті харчових технологій.

9. Read the text and translate it into English. Comment on the transformation.

Тривимірна модель мозку плодової мушки

У жовтні 2024 року дослідники опублікували завершену мапу з майже 140 000 нейронів у мозку плодової мушки (*Drosophila melanogaster*). Ця схема, або конектом (опис структури зв'язків), допоможе експертам зрозуміти, як людський мозок обробляє думки, приймає рішення та зберігає спогади.

Процес створення мапи зайняв у міжнародної дослідницької групи 10 років. Разом з підрахунком нейронів команда також вивчала та відобразила мільйони синаптичних зв'язків. Щоб повністю відобразити мозок плодової мушки, дослідницька група спочатку видалила мозок розміром з макове зернятко, покрила його смолою та дала йому затвердіти в блок. Потім науковці зрізали надтонкі шматки блоку (тонші за людське волосся) і сфотографували кожен шматочок за допомогою мікроскопа з надзвичайно високою роздільною здатністю.

Маючи понад мільйон зображень, команда ідентифікувала нейрони та синапси, перш ніж використовувати комп'ютерну програму для створення тривимірної моделі мозку.

10. Read the text and translate it into English. Comment on the transformation.

Об'єднання CRISPR та ШІ

Технологія Clustered Regularly Interspaced Short Palindromic Repeats (CRISPR) дає змогу генетикам вирізати та редагувати певні частини ланцюгів ДНК. Це може допомогти в лікуванні людей з генетичними порушеннями. Еммануель Шарпент'є та Дженніфер Дудна отримали у 2020 році Нобелівську премію за створення генетичних ножиць CRISPR/Cas9, що може змінити чимало життів.

Тепер дослідники сподіваються реалізувати великі мовні моделі (LLM), подібні до штучного інтелекту (AI), що лежить в основі ChatGPT. Команда Profluent назвала нову технологію OpenCRISPR-1 і зробила редактор генів з відкритим початковим кодом, щоб інші дослідницькі групи по всьому світу могли отримати до нього доступ. Дослідники підкреслюють, що їх технологія призначена лише для етичного використання, а ШІ допоможе зробити редагування генів точнішим і безпечнішим.

Модуль 2

Контекстуальна заміна

Контекстуальна заміна - це така лексична перекладацька трансформація, внаслідок якої перекладним відповідником стає слово або словосполучення, що **не є словниковим відповідником** і що **підібрано із врахуванням контекстуального значення слова**, яке перекладається, його контексту вживання та мовленнєвих норм і традицій мови перекладу:

*Materials are **anything** from which products can be made. Матеріали - це **все те**, з чого можна виробити вироби.*

*Decision theory **shares** characteristics with game theory. Теорія прийняття рішень **базується** на положеннях, подібних до положень теорії ігор.*

Існують, однак, **чотири основних прийоми створення контекстуальних замін**:

- 10.смилова диференціація
- 11.конкретизація
- 12.генералізація значення
- 13.«антонімічний» переклад (формальна негативація)

1.Перекладіть речення, застосовуючи контекстуальну за-міну при перекладі певних слів та словосполучень:

1. These forces tend to become significant when the electron clouds of the molecules overlap. 2. Perpetual Motion is a long-held concept of a system that

could provide useful work indefinitely, once set in motion. 3. Indoor radon has become a major health concern because it increases the risk of lung cancer. 4. The whole product development process is increasingly multidisciplinary. 5. However, these optimistic expectations had already begun to be undermined in the 1930s. 6. The design of parachutes has become increasingly sophisticated. 7. The barometer is thus the basis for all meteorological predictions. 8. English law is committed to a rational rather than a formalistic system of evidence. 9. Local government is ill fitted to resist any encroachment on its powers by the central government. 10. As an organized school, Epicureanism went out of existence early in the 4th century AD. 11. Although homeopathy is discounted by most doctors, it is still widely practised. 12. Major developments in the field of communications and control have been the replacement of analogue systems with digital systems. 13. One of the major handicaps faced by offenders in their attempts to earn a legitimate livelihood is an inadequate education. 14. As a glacier moves down a valley, or cross-country in the case of a large ice sheet, it sculpts the land in a characteristic manner. 15. Air offers about 15,000 times as much resistance to heat flow as a good thermal conductor such as silver does, and about 30 times as much as glass. 16. The scope of geophysics also broadly includes outer-space phenomena that influence the earth, even in subtle ways; the effects of the sun on the earth's magnetic field; and manifestations of cosmic radiation and the solar wind. 17. Until the beginning of the 20th century, astronomers were still uncertain about the nature of what were then described as the spiral and elliptical nebulae. 18. Hypermedia, especially in an interactive format where choices are controlled by the user, is structured around the idea of offering a working and learning environment that parallels human thinking. 19. Because of outside antagonism to the system of "complex marriage", whereby all adults in the community were considered married to one another, the system was abandoned in 1879. 20. A second major discovery by ethologists is that many complex behaviours come prepackaged as motor programs - self-contained circuits able to direct the coordinated movements of many different muscles to accomplish a task. 21. Sony is also active in the computer industry, with products for information processing and storage, and in telecommunications, producing answering machines, cordless telephones for the home, and cellular mobile telephones. 22. Two Hungarian physicists who had recently emigrated to the United States, Leo Szilard and Eugene Wigner, alerted the US government to the possibility of an atomic bomb. 23. While social issues receive enormous media attention and are of critical concern to

Aboriginal people themselves, they are merely one element of the bigger picture.

2.Перекладіть речення, застосовуючи контекстуальну за-міну при перекладі певних слів та словосполучень:

1. Вітчизняна економіка потребує негайних змін у сфері енергетичних ресурсів. 2. Науковці розробили нові методи для боротьби з вірусами. 3. У сучасному світі технології стали важливою частиною повсякденного життя. 4. Підвищення рівня освіти в країні забезпечить успіх на міжнародній арені. 5. Безпека в Інтернеті має бути пріоритетом для всіх користувачів. 6. Це дослідження допомогло знайти нові способи вирішення екологічних проблем. 7. Підприємці повинні інвестувати в розвиток нових технологій для зростання бізнесу. 8. Глобальне потепління викликає все більше проблем для людства. 9. Система охорони здоров'я потребує модернізації для покращення якості медичних послуг. 10. Створення нових робочих місць є одним із ключових завдань уряду.

3.Перекладіть речення, застосовуючи контекстуальну за-міну при перекладі певних слів та словосполучень:

1. Розвиток штучного інтелекту змінює підходи до виробництва та обробки інформації. 2. Державні програми підтримки малого бізнесу сприяють розвитку економіки. 3. Університети мають важливу роль у підготовці кваліфікованих кадрів для ринку праці. 4. Зміни в законодавстві допомогли покращити бізнес-середовище в країні. 5. Нові відкриття в галузі медицини можуть значно покращити якість життя людей. 6. Інноваційні технології допомагають знижувати витрати та збільшувати продуктивність. 7. Проблеми екології потребують глобальних зусиль для їх вирішення. 8. Освітні реформи є необхідними для підвищення рівня знань серед молоді. 9. Ринок праці змінюється, і навички майбутнього стають важливими для професійного зростання. 10. Уряди повинні підтримувати інвестиції у відновлювану енергетику. 11. Розвиток транспортної інфраструктури є критичним для економічного зростання країни. 12. Інтернет речей сприяє автоматизації багатьох процесів у побуті та на виробництві. 13. Програми підтримки стартапів допомагають

молодим підприємцям реалізувати свої ідеї. 14. Перехід на цифрову економіку має стати основною метою для держави в найближчі роки. 15. Пандемія показала важливість швидкого реагування та адаптації системи охорони здоров'я до нових умов.

Смисловий розвиток

Найтипівішим прикладом смислового розвитку є семантичне відношення наслідку, тобто причинно-наслідкове відношення: так, дієслова **to drop** «випустити (щось з рук)», **to fall down** «впасти (додолу)» пов'язані саме таким відношенням: **He dropped his watch** «Він випустив годинника» > **His watch fell down** «Його годинник впав».

Смисловий розвиток є таким прийомом контекстуальної заміни, коли в перекладі використовується слово, значення якого є логічним розвитком значення слова, що перекладається.

Наприклад:

Additional evidence comes from comparative studies of living animals and plants. Додаткові докази можна отримати через порівняльні дослідження існуючих тварин та рослин.

Only when quantum theory became available in the 1920s was it possible to understand more complicated problems. Лише коли в 1920-х роках було опрацьовано квантову теорію, стало можливим розуміння складніших проблем.

4.Перекладіть речення, застосовуючи при перекладі відпо-відних слів або словосполучень прийом смислового розвитку:

1. No one norm is always obeyed; and no one person obeys all norms. 2. But no major industrial nation still embraced protectionism as a general principle. 3. It should be noted, however, that neither the pictorial depth cues, nor what was called inference in the classical theory, can as yet be dismissed. 4. The explorers and missionaries of the last century, for example, often dismissed much of the worldview of the peoples they encountered as superstition. 5. A similar concept, fugacity, allows for the nonideal behavior of gases. 6. It also results in an inability to attend to more than one task at a time or to organize thoughts and plans effectively. 7. Such operating modes require elaborate "executive" programs to attend to the administration of the various tasks. 8. It reacts with acid to evolve carbon dioxide gas, a property that is the basis for a simple test for its presence in minerals. 9. One of the species will be eliminated unless it can evolve to occupy a slightly different niche. 10. Apparent corroboration for the concept of a finite stellar universe came from what is called Olbers's paradox, which argues that if the system of stars went on to infinity, the sky should appear bright in all directions. 11. Humanistic psychologists focus on the ways in which individuals evolve healthy personalities and the means they employ to achieve this goal. 12. Humidification is important in many industrial processes and for the comfort of people, since there is a certain optimal level of moisture, or humidity. 13. Hydroelectricity is produced from the energy of falling water; among renewable energy sources, it is the most technically mature; only wood makes a larger contribution worldwide. 14. In most motors the magnetic field is furnished by an electromagnet, which can be made much stronger than a permanent magnet. 15. The intimate relation between instrumentation and the generation and testing of scientific theories has always been apparent to the productive scientist. 16. Paleoanthropology calls on the skills of many specialists. 17. A different line of thought suggests that works of art are not like objects even on a first impression. 18. Individuals who score high on tests of intelligence tend to do better on tests of academic knowledge, to stay in school longer, and to enter a more prestigious occupation than do individuals who score low on intelligence tests. 19. Often, managing conflict involves the passage of laws. 20. Although the practice of industrial espionage is most commonly ascribed to industry, theft of scientific ideas and technological advances has been a problem between governments as well. 21. A number of factors have coalesced to change the course of information science. 22. The traditional purpose of education in the humanities was to

instill qualities that were thought essential to citizenship and participation in public affairs.

5. Перекладіть речення, застосовуючи при перекладі відпо-відних слів або словосполучень прийом смислового розвитку:

1. Машина вийшла з ладу після безперервної роботи протягом 24 годин. 2. Інженер проаналізував дані і зробив висновок, що система є нестабільною. 3. Оновлення програмного забезпечення виправило більшість помилок, про які повідомляли користувачі. 4. Пристрій вийшов з ладу через перегрів після тривалого використання. 5. Технік відкалібрував прилади для забезпечення точності вимірювань. 6. Будівництво нової будівлі вимагало використання сучасних матеріалів та обладнання. 7. Процес витягування даних був автоматизований для підвищення ефективності. 8. Оператор налаштував параметри для оптимізації роботи системи. 9. Невиконання вимог безпеки призвело до серйозної аварії. 10. Плата була пошкоджена до такої міри, що не підлягала ремонту після стрибка напруги.

6. Перекладіть речення, застосовуючи при перекладі відпо-відних слів або словосполучень прийом смислового розвитку:

1. Комп'ютер вийшов з ладу через несправність в одному з квантових бітів після тривалої роботи. 2. Інженер проаналізував результати експерименту і зробив висновок, що система працює нестабільно при високих температурах. 3. Оновлення програмного забезпечення виправило більшість помилок, які виникали в процесі обчислень. 4. Пристрій вийшов з ладу через перегрів після надмірного навантаження під час обчислювальних операцій. 5. Спеціаліст відкалібрував вимірювальні прилади для забезпечення точності роботи нового процесора. 6. Розробка нової технології потребувала використання сучасних матеріалів та інноваційних методів. 7. Процес шифрування даних був автоматизований для підвищення ефективності захисту інформації. 8. Оператор налаштував систему для оптимізації її роботи в умовах високої навантаженості. 9. Невиконання вимог безпеки призвело до серйозних помилок у роботі обчислювальної системи. 10. Модуль був пошкоджений до такої міри, що

не підлягав ремонту після короткого замикання в мережі.

7. Перекладіть речення, застосовуючи при перекладі відпо-відних слів або словосполучень прийом смислового розвитку:

1. Система розроблена для підвищення операційної ефективності завдяки використанню новітніх алгоритмів. 2. Технологія забезпечує безперешкодну інтеграцію в існуючу інфраструктуру. 3. Застосування цих принципів призводить до підвищення продуктивності в різних сферах. 4. Ця інновація обіцяє революціонізувати існуючі методи аналізу даних. 5. Дослідження показують значне покращення енергетичної ефективності. 6. Впровадження цієї технології дозволяє значно зменшити витрати на виробництво. 7. Новий підхід до обробки інформації забезпечує високу швидкість і точність. 8. Операційна система адаптована до роботи з великими обсягами даних. 9. Використання розподілених обчислень дозволяє ефективно масштабувати систему. 10. Дослідження виявили зростання надійності системи при її оптимізації. 11. Інноваційні методи дослідження забезпечують більш точні результати в наукових експериментах. 12. Покращення алгоритмів дозволяє знизити час обробки інформації. 13. Розробка нових матеріалів обіцяє покращити ефективність сонячних панелей.

Антонімічний переклад (формальна негативація)

Антонімічний переклад - форма слова або словосполучення змінюється на протилежну (**позитивна - на негативну і навпаки**), а зміст одиниці, що перекладається, залишається в основному подібним.

Термін **антонімічний переклад** є **неточним**, оскільки слово, що перекладається, не замінюється на антонім у мові перекладу, а змінює лише форму протилежну, тоді як його зміст, значення залишається без особливих змін.

Тому краще використовувати термін **формальна негативація**, в якому підкреслюється саме зміна форми слова або словосполучення і не

йдеться про антонімічність як таку, що пов'язана із зміною змісту на протилежний.

Три види:

1) **негативація** (слово або словосполучення без формально вираженої суфіксом або часткою заперечувальної семи замінюється в перекладі на слово з префіксом не-або словосполученням з часткою не.

Наприклад, **to continue** - не зупинятися, **small** - невеликий, **to ignore** - не помічати)

2) **позитивація** (слово або словосполучення з формально вираженою заперечувальною семою замінюється в перекладі на слово або словосполучення, яке не містить формально вираженого негативного компонента.

Наприклад, **unabbreviated** - повний, **unabolished** - такий, що залишається чинним, **unallowed** - заборонений, **to disable** - блокувати, закривати)

3) **анулювання двох наявних у реченні негативних семантичних компонентів**

Наприклад, **to not defuse** - залишати із запальником (бомбу), **not impossible** - можливий, **not disaggregative** - цільний, **to disappear never** - завжди залишатися).

8. Перекладіть речення, застосовуючи прийом формальної негативації до відповідних слів, словосполучень та інших компонентів речень:

1. Transatlantic telephone transmission was not accomplished until 1956. 2. Governments do not relinquish their authority unless compelled to do so. 3. In both France and England a truly classical style was not established until the first half of the 17th century. 4. First, they have a sophisticated flowing line not unlike that of modern bentwood and tubular-steel furniture. 5. For unknown reasons Iraq chose not to unleash its chemical weapons arsenal in the Persian Gulf War of 1991. 6. It was not until the 12th century, however, that canals similar to those used today were built in Western Europe. 7. Indeed, the

problem of determining longitude at sea was not solved until the mid-18th century. 8. These programs continue, with emphasis now on breeding new crop varieties that need little fertilizer or irrigation. 9. Most physicians will not make the diagnosis of hyper-tension unless the pressure is high on at least three separate occasions. 10. Not until the late 18th century did ancient Greek and Roman architecture cease to be regarded as an unassailable criterion of excellence throughout the Western world. 11. In this regard Venezuela reigns supreme because of its petroleum deposits. Ecuador, Argentina, Peru, and Bolivia have more modest- but not unimportant-oil resources. 12. Tsunamis travel at speeds up to 800 km/h (500 mph), however, and grow higher as they near land; tsunamis 18 to 30 m (60-100 ft) high are not uncommon. 13. Not until the 18th century did scientists begin to appreciate the complex chemistry of metallurgy. 14. Color has so many meanings for different observers that a strict definition is difficult, if not impossible. 15. But not until 1939, when an entirely new phenomenon was discovered by Otto Harm and Fritz Strassmann, did a net gain of energy appear possible. 16. Pigs may be fattened in buildings that each house 1,000 animals; and cattle feedlots containing up to 100,000 animals are not uncommon. 17. The hydrofoil has been under development since the early 20th century, but it was not until 1956 that the first hydrofoil went into operation between Sicily and Italy. 18. Rainfall in such regions is also highly uncertain and serious periodic droughts are not uncommon. 19. Finally, the capital investment required to find and develop ore deposits and bring them into profitable production must be undertaken over a time period longer than that needed for agricultural or other industrial enterprises; 3 to 7 years is not unusual. 20. Thus, they created in effect a world full of complex and subtle cross-references- not unlike this encyclopedia- and readily accessible to everyday participants in popular culture.

9. Перекладіть речення з дієсловом to fail та іменником failure, застосувавши прийом формальної негатиції:

1. If the system fails to process the data correctly, it could lead to significant errors in the report. 2. The failure to meet the project deadline resulted in penalties for the company. 3. The experiment failed to provide conclusive results, requiring further analysis. 4. The failure of the equipment to function correctly caused a halt in production. 5. If the safety protocols fail to prevent accidents, the operation could face severe consequences. 6. The failure of the

communication system during the mission delayed the entire process. 7. If the device fails to operate under extreme conditions, it needs further adjustments. 8. The failure to comply with industry standards led to legal actions against the company. 9. The software failed to detect errors in the system, which resulted in significant delays. 10. The failure of the engine during the test flight caused the project to be postponed. 11. If the team fails to meet the performance targets, the project will be considered a failure. 12. The failure to secure the necessary funding resulted in the closure of the research facility. 13. The system failed to integrate with the existing infrastructure, causing operational disruptions. 14. The failure of the safety measures during the test raised serious concerns about the reliability of the equipment.

10. Перекладіть речення, застосовуючи прийом формальної негатиції до відповідних слів, словосполучень та інших компонентів речень:

1. Трансатлантична телефонна передача не була реалізована до 1956 року. 2. Уряди не відмовляються від своєї влади, якщо тільки їх не змусити це зробити. 3. В обох Франції та Англії справжній класичний стиль не був встановлений до першої половини 17-го століття. 4. По-перше, вони мають складну, плавну лінію, що не є відмінною від сучасних меблів з вигнутого дерева та сталевих трубок. 5. З невідомих причин Ірак вирішив не використовувати свій арсенал хімічної зброї під час Перської затоки 1991 року. 6. Однак тільки в 12-му столітті були побудовані канали, подібні до тих, що використовуються сьогодні, у Західній Європі. 7. Насправді, проблема визначення довготи на морі не була вирішена до середини 18-го століття. 8. Ці програми тривають, з теперішнім акцентом на розведення нових сортів культур, яким потрібно мало добрив чи зрошення. 9. Більшість лікарів не ставлять діагноз гіпертонії, якщо тиск не високий хоча б три рази в окремі моменти часу. 10. Лише наприкінці 18-го століття стародавня грецька та римська архітектура перестала вважатися непохитним критерієм досконалості в усьому Західному світі. 11. У цьому відношенні Венесуела є лідером через свої нафтові родовища. Еквадор, Аргентина, Перу та Болівія мають менш значні, але не менш важливі нафтогазові ресурси. 12. Цунамі рухаються зі швидкістю до 800 км/год (500 миль/год), однак вони збільшуються в розмірах, коли наближаються до берега; цунамі висотою від 18 до 30 м (60-100 футів) є не рідкістю. 13.

Лише в 18 столітті вчені почали цінувати складну хімію металургії. 14. Колір має так багато значень для різних спостерігачів, що чітке визначення є важким, якщо не неможливим. 15. Але лише в 1939 році, коли Отто Харм і Фріц Страссманн відкрили абсолютно нове явище, з'явилася можливість чистого виграшу енергії. 16. Свині можуть бути відгодовані в будівлях, де міститься 1 000 тварин; а корівники, в яких перебуває до 100 000 тварин, не є рідкістю. 17. Гідрофойл розробляється з початку 20 століття, але лише в 1956 році перший гідрофойл почав працювати між Сицилією та Італією. 18. Дощі в таких регіонах також є дуже непередбачуваними, і серйозні періодичні посухи є не рідкістю. 19. Нарешті, капіталовкладення, необхідні для пошуку і розробки родовищ руд та їх введення в прибуткове виробництво, повинні бути здійснені на більш тривалий період, ніж для сільськогосподарських чи інших промислових підприємств; 3-7 років — не є чимось незвичним. 20. Таким чином, вони створили фактично світ, сповнений складних і тонких взаємозв'язків — не відмінних від цієї енциклопедії — доступних для повсякденних учасників популярної культури.

Описовий переклад

Описовий переклад - це такий прийом перекладу нових лексичних елементів вихідної мови, коли слово, словосполучення, термін чи фразеологізм замінюється в мові перекладу словосполученням (або більшим за кількістю компонентів словосполученням), яке адекватно передає зміст цього слова або словосполучення (терміна).

наприклад: **maisonette** - квартира (помешкання) в двох рівнях (на двох поверхах), **rabbit** - газо дифузійне розділення ізотопів з частковою рециркуляцією, **wail** - автомобіль з високими динамічними якостями.

До описового перекладу висуваються такі вимоги:

1. переклад повинний точно відбивати основний зміст позначеного неологізмом поняття
2. опис не повинен бути надто докладним

3. синтаксична структура словосполучення не повинна бути складною.

При застосуванні описового перекладу важливо слідкувати за тим, щоб словосполучення в мові перекладу точно і повно передавало всі основні ознаки поняття, визначеного словом оригіналу.

Наприклад, термін **outscriber** має такі основні ознаки: [вихід], [записування] та [пристрій], а тому при перекладі описовим способом слід зберегти всі ці головні ознаки: **outscriber** - вихідний пристрій відтворення даних.

Перед застосуванням цього прийому перекладу неологізмів необхідно переконатися, що в мові перекладу відсутній перекладний відповідник, щоб не створювати термінологічні дублети в мові перекладу.

11.Перекладіть речення, визначивши слова (терміни), при перекладі яких слід застосувати прийом описового перекладу:

1. A star that is in balance and burning hydrogen in its core is called a main sequence star. 2. A flowchart is a pictorial description of a procedure to be followed in solving a given problem. 3. The biota (plants and animals) of each kind of biome have similar characteristics worldwide; biomes comprise smaller units called habitats. 4. The associated ocean bottom is generally flat in the Atlantic and hilly in the Pacific and is composed mainly of pelagic or partially pelagic muds - that is, open-ocean sediments as contrasted to those deposited near continents by rivers. 5. In 1989 the United States began constructing a proton collider, the Superconducting Super Collider (SSC), which was to yield collision energies of 40 TeV. 6. Advection is the process by which one or more properties or components of the atmosphere - such as temperature, moisture, or pollutants - are affected by horizontal (and sometimes vertical) air movements. 7. Aperture synthesis is a method in radio astronomy that utilizes several telescopes simultaneously to create images of cosmic radio sources, which results in much better resolution than can be achieved by the individual telescopes. 8. An intermetallic compound is made up of two or more elements that together produce a new substance having its own composition, crystal structure, and properties. 9. Such programs typically include collections of stored images called "clip art," which users can electronically "clip out," "paste

into" the working file, and then manipulate. 10. Online, interactive services are information and transactional services that are delivered to individual users, through a personal computer or other electronic devices, using a two-way telecommunications system such as a telephone or cable television. 11. The combined status and income or occupational divisions in capitalist industrial societies are sufficiently alike to permit sociologists to identify four main classes: an upper class of owners, managers, and top public officials; a middle class of nonmanual white-collar workers and owners of small businesses; a manual working class; and a lower class, or under-class, of the irregularly employed and the rural poor. 12. Because futurists recognize the unavoidable uncertainty inherent in forecasting, much of their work focuses on "what-if" examinations of alternatives rather than precise prediction. 13. Affordances are perceivable characteristics of objects, people, and layouts that support some action- for example, the convenient mountability of a stair-way. 14. Affirmative action is a formal effort to provide increased employment opportunities for women and ethnic minorities, to overcome past patterns of discrimination: under the Equal Employment Opportunity Act of 1972 most federal contractors, all state governments and institutions (including universities), and most local governments were required to initiate plans to increase the proportions of their female and minority employees until they matched the proportions existing in the available labor market.

12.Перекладіть речення, визначивши слова (терміни), при перекладі яких слід застосувати прийом описового перекладу:

1. Вона підключила камеру для відеозв'язку до комп'ютера, щоб провести онлайн-конференцію. 2. Мій мобільний телефон з функціями комп'ютера дозволяє виконувати багато завдань, навіть коли я в дорозі. 3. Я завантажив нову електронну книгу для читання і зараз зручно читаю її на планшеті. 4. Система захисту комп'ютерної мережі від несанкціонованого доступу була налаштована для захисту корпоративної інформації. 5. Зараз компанії активно використовують обчислювальні послуги через Інтернет для зберігання даних і обробки інформації. 6. Технологія для запису даних у розподіленому реєстрі є основою для криптовалют і інших дистрибуційних систем. 7. Штучна система, що імітує людське мислення, уже використовується в медичних дослідженнях і в автономних транспортних засобах. 8. Автомобіль з автоматичним керуванням може

безпечно перевозити пасажирів без участі водія. 9. Мій розумний годинник з функціями мобільного пристрою повідомляє про нові повідомлення і моніторить мою активність. 10. Я інвестував у цифрові гроші, що базуються на криптографії, сподіваючись на зростання їх вартості. 11. Мені сподобався цей аудіофайл для прослуховування на запит про науку та технології. 12. Процес видобутку інформації з великих обсягів даних дозволяє компаніям знаходити приховані закономірності та тренди. 13. Медичне консультування через відстань за допомогою технологій стало популярним у зв'язку з пандемією. 14. Відскануйте код для швидкого доступу до інформації через мобільний пристрій, щоб дізнатися більше про подію. 15. Цей пристрій, що носить на тілі і виконує функції моніторингу чи управління, допомагає слідкувати за здоров'ям і фізичними показниками.

13. Перекладіть речення, визначивши слова (терміни), при перекладі яких слід застосувати прийом описового перекладу:

1. Система для автоматичного розпізнавання мовлення використовується в багатьох пристроях для спрощення введення даних. 2. Для роботи з великими обсягами інформації, що збирається в реальному часі, компанії використовують спеціалізовані хмарні платформи. 3. Новий інтерфейс для інтеграції різних програмних продуктів дозволяє здійснювати безшовний обмін даними між системами. 4. Розпізнавання образів є ключовою технологією в сучасних системах безпеки для ідентифікації людей за їхніми фотографіями. 5. За допомогою програмного забезпечення для обробки великої кількості даних можна автоматизувати складні аналітичні процеси. 6. Завдяки розвитку технології розпізнавання голосу, багато користувачів можуть спілкуватися з комп'ютерами без необхідності використання клавіатури. 7. Цей пристрій для моніторингу фізіологічних показників допомагає лікарям відстежувати здоров'я пацієнтів на відстані. 8. Платформа для онлайн-освіти дозволяє студентам проходити курси та отримувати знання, не покидаючи своїх домівок. 9. Система для прогнозування кліматичних змін допомагає вченим аналізувати майбутні погодні умови на основі даних, що збираються з усього світу. 10. У новій версії програмного забезпечення для автоматизації бізнес-процесів були покращені функції для керування ресурсами компанії. 11. Для ефективної обробки запитів користувачів створена система, що автоматично сортує і

відповідає на них на основі попередньо визначених сценаріїв. 12. Новий сенсор для виявлення і контролю руху дозволяє автоматизувати систему безпеки у великих будівлях. 13. Віддалене керування пристроями стало можливим завдяки впровадженню нових технологій для підключення через Інтернет.

Практикум з перекладу та аналізу лексичних трансформацій

1. Read the text and translate it into Ukrainian. Comment on the transformation.

Technology Has Made Life Different, but Not Necessarily More Stressful

Digital detoxes are becoming a popular New Year's resolution, as people seek to unplug from technology due to stress and health concerns. However, a study by Pew Research Center and Rutgers University found that frequent Internet and social media use does not correlate with higher stress levels. In fact, for women, using certain digital tools can reduce stress.

The study revealed that the fear of missing out and jealousy from social media was mostly unfounded, except when Facebook users saw close friends experiencing difficult events. Despite fears about technology, it has not proven to be more stressful than other inventions like telephones or televisions.

The research also found that digital tools can both increase anxiety and enhance social support, depending on how they are used. Women who frequently use social media scored 21% lower on the stress scale, possibly because sharing life events online enhances well-being. Social media made people more aware of others' stress, especially close friends, which could increase stress. However, seeing distant acquaintances' stressful situations led to lower stress, possibly due to gratitude.

While technology offers a coping mechanism, it should not replace human interaction. Studies show that face-to-face communication, like talking to mothers after a stressful event, reduces stress more effectively than digital

messaging. Technology can enhance relationships but is most beneficial when used to support existing connections.

2. Read the text and translate it into Ukrainian. Comment on the transformation.

Microsoft's Nadella Previews Windows 10, Unveils New Web Browser

Microsoft previewed Windows 10, showcasing a revamped Web browser, Project Spartan, and the integration of Cortana, the voice assistant, into PC desktops. The update also includes touch-enabled Office apps for smartphones and tablets. CEO Satya Nadella aims to revive Windows amid declining PC demand and competition from mobile devices.

Windows 10 introduces Windows Holographic and HoloLens glasses for holographic experiences. A new browser allows annotation of websites, and Microsoft announced Surface Hub, a large touch-screen computer for workplace collaboration. Windows 10 will be available as a free upgrade for Windows 7, 8.1, and Windows Phone 8.1 users for the first year.

New apps include an updated Word, an Outlook app, and a photo app that aggregates images across devices. Microsoft also introduced an Xbox app for streaming games to Windows devices. Nadella emphasized the goal of transforming Windows into a beloved platform.

Windows 10 marks a shift from Windows 8's confusing design, aiming to blend touch and traditional interfaces. The challenge remains the decline of PCs, with Windows struggling to gain traction in mobile devices.

3. Read the text and translate it into Ukrainian. Comment on the transformation.

Virtual reality isn't just for video games

Virtual reality (VR) is still in its early stages, with many challenges to overcome, such as bulky hardware and motion sickness in fast-paced environments. At CES in Las Vegas, Oculus, acquired by Facebook for \$2 billion, demonstrated the Oculus Rift headset, offering immersive experiences like exploring a T-Rex exhibit or standing on a skyscraper edge. While VR has mainly been associated with gaming, Oculus is exploring other applications like film, military training, and virtual meetings.

Hollywood studios are investing in VR, with 13 short VR films selected for the Sundance Film Festival. Companies like Jaunt VR are creating 360-degree videos, and AltspaceVR is developing software for virtual meetings. VR could enhance communication with nonverbal cues, offering a more natural way to interact compared to traditional platforms.

In the workplace, VR is being used for training, such as military simulations or natural disaster drills. Sulon Technologies is exploring VR for product design and car shopping, allowing users to interact with virtual models. While VR headsets are not yet ready for widespread use, the technology is advancing, and industry leaders believe that VR's potential will be realized in the coming years.

4. Read the text and translate it into Ukrainian. Comment on the transformation.

New hardware and software aim to make TV and Internet work together

The landscape of television is changing as video content shifts from traditional TV sets to smartphones, tablets, and other devices. Cable companies are trying to retain customers, and broadcast TV struggles to stay relevant. As Nick Cannon, the entertainment industry ambassador at CES in Las Vegas, puts it, "There's so many screens now and people want to view their content in a short, fast way on these screens."

The convergence of the Internet and TV has led to new hardware and software solutions, but it's still unclear how well they will work together. For example,

PlayOn introduced an updated app that organizes and streams content from sites like Hulu and CBS, while ChannelMaster launched a new digital receiver that combines online channels with traditional cable networks.

Other innovations include Tablo, which released a new kit with a built-in antenna, and NBCUniversal's Syfy app, which syncs smart light bulbs with TV shows: "With this, you know, they are going to be totally immersed in the show," said "12 Monkeys" co-creator Travis Fickett.

NBCUniversal also introduced Radius, a subscription service for fitness videos that personalizes workouts. "We're trying to create new businesses within NBC," said NBC's digital president, Nick Lehman.

As for 3D technology, it continues to evolve. SuperD unveiled displays that allow viewers to watch 3D content without special glasses. "The technology is there and the product is there," said SuperD president Michael Hsu.

5. Read the text and translate it into Ukrainian. Comment on the transformation.

Ford Opens Lab in Silicon Valley

Ford has opened a new research center in Palo Alto, California, highlighting the growing overlap between the auto and tech industries. The center, led by former Apple and Lockheed Martin engineer Dragos Maciuca, will focus on advancing technologies such as in-car internet and self-driving vehicles.

"We want to be viewed as part of the ecosystem of Silicon Valley," said Ford CEO Mark Fields. The 25,000-square-foot lab aims to host up to 125 researchers and engineers by year's end. While specific projects haven't been revealed, the lab is expected to support long-term innovation in vehicle technology.

Ford joins other automakers like Honda, Mercedes-Benz, BMW, GM, and Nissan-Renault, all of which have established R&D facilities in Silicon Valley. At CES 2015, Ford introduced a "smart mobility" plan to address issues like urban gridlock and explore car-sharing models. "It's important for us to have a point of view on what we see as trends," Fields said, suggesting that car ownership could become obsolete in densely populated cities.

Ford will also provide Stanford researchers with an autonomous car to test decision-making software, while Carnegie Mellon University will assist in developing voice and gesture control systems. Demonstrations at the new center included VR driving simulators, speech tech, and smart bicycle devices.

Despite the similarities in focus, Ford claims it's not competing with tech giants. "I don't think it's a matter of rivalry. I think it's a matter of partnership," said Raj Nair, Ford's head of global product development — though he noted, "Google's not on the page."

6. Read the text and translate it into English. Comment on the transformation.

Цьогоріч іспанський стартап Halo Space готує революційну пропозицію для любителів незвичайних подорожей: комфортний космічний глемпінг. Власне, саме ставка на комфорт і доступність і відрізняє цей стартап від конкурентів. Замість традиційних польотів у ракетах, які асоціюються з тісними скафандрами та перевантаженнями, Halo Space пропонує своїм пасажиром комфортний і розслаблений політ у герметичній капсулі Aurora. Ця капсула вагою 3,5 тонни, що прикріплена до гелієвої повітряної кулі, забезпечить мандрівників зручними обертовими сидіннями, великими вікнами та меню з вишуканими стравами.

На відміну від суборбітальних туристичних програм, які пропонують компанії Virgin Galactic і Blue Origin, Halo Space не забезпечує невагомості, але пропонує учасникам унікальний досвід перебування у стратосфері. Політ триватиме до шести годин, із яких чотири – на висоті 35 км. Halo Space готується запустити комерційні польоти в найближчі роки: перший випробувальний політ із екіпажем планується вже у 2025 році, комерційні рейси розпочнуться у 2026-му. Попередньо, вартість подорожі для однієї людини становитиме \$170 тис.

7. Read the text and translate it into English. Comment on the transformation.

Супутники Нептуна та Урана

Крижані гіганти, Уран і Нептун мають по декілька власних супутників. До 2024 року астрономи знали лише про те, що Уран має 27 супутників, а Нептун — 14. Проте, згідно з даними Центру малих планет Міжнародного астрономічного союзу, навколо цих двох планет обертаються ще три нові супутники.

Використовуючи потужні наземні телескопи, "Магеллан" у Чилі та "Субару" на Гавайях, астрономи помітили два супутники, що обертаються навколо Нептуна, і один — навколо Урана. Новий місяць на орбіті Урана має діаметр близько 8 кілометрів та, ймовірно, є найменшим із відомих 28 супутників. Йому потрібно 680 днів, щоб обійти Уран.

Супутники навколо Нептуна трохи більші. Один має діаметр приблизно 22,5 кілометри, і йому потрібно 9 років, щоб завершити оберт навколо Нептуна, тоді як інший має діаметр приблизно 13 кілометрів, а обертання по орбіті займає 27 років. Астрономи кажуть, що це найслабші супутники, які коли-небудь були помічені за допомогою наземних телескопів, і для їх ідентифікації використовувався спеціальний процес обробки зображення.

8. Read the text and translate it into English. Comment on the transformation.

Наука зробила значний прорив у боротьбі з ВІЛ, забезпечивши як ефективне лікування, так і профілактику, передає 24 Канал із посиланням на The New England Journal of Medicine. Антиретровірусна терапія дала змогу людям із ВІЛ жити повноцінним життям із мінімальним ризиком передачі інфекції. Щоденні таблетки PrEP (допрофілактика) стали популярним засобом зниження ризику зараження, а з 2021 року FDA також затвердило ін'єкційний PrEP (Apretude від Viiv), який вводиться раз на два місяці.

У червні 2024 року ще одна інновація привернула увагу: у рамках випробування PURPOSE 1 від Gilead досліджувався "Ленкапавір" - препарат, що вводиться двічі на рік. Він уже схвалений для лікування ВІЛ та показав високу ефективність у запобіганні інфекції серед цисгендерних жінок, забезпечивши результат, порівняний або навіть кращий за щоденні варіанти PrEP. Подібні результати PURPOSE II, опубліковані торік, підтвердили ефективність "Ленкапавіру" серед інших груп.

Ефективність нового препарату оцінюється у понад 99%. Очікується, що "Ленкапавір" незабаром стане доступним як новий варіант PrEP. Його довготривала дія вирішує проблему дотримання щоденного режиму прийому таблеток і може значно знизити рівень поширення ВІЛ, особливо в регіонах із високою захворюваністю.

9. Read the text and translate it into English. Comment on the transformation.

Корейська технологічна компанія VTouch створила неймовірного помічника, що завжди зі своїм власником: розумний перстень Wizpr на основі штучного інтелекту з голосовою активацією, перекладом та купую інших функцій. Не потрібно натискати кнопки – пристрій активується за допомогою датчика наближення до губ. Пристрій відфільтровує фоновий шум, тому достатньо тихого шепоту, [пише](#) DeZeen.

Супер-перстень можна використовувати у поєднанні з навушниками: так користувач може чути відповіді на запити чи завдання, які він дає своєму віртуальному помічнику.

У компанії VTouch переконані, що наступний рік стане роком розумних каблучок, які почали поширюватися після того, як Samsung представила свою каблучку Galaxy у січні. Apple, за чутками, також має аналогічний продукт у розробці. Водночас поки що Wizpr – попереду усіх конкурентів.

10. Read the text and translate it into English. Comment on the transformation.

Збій біологічного годинника

Денне світло, спрямований не тільки на очі, але і на шкіру, допомагає нашим внутрішнім годинником визначати точний час. Збій біологічного годинника, розлади сну і добового біоритму у зв'язку з далеким перельотом є частими проблемами, які обов'язково треба вирішувати. Вчені визначили, що вирішувати ці проблеми можна за допомогою світла. Спочатку декільком пацієнтам з вираженою зимовою депресією направляли концентровані світлові промені на шкіру обличчя, рук, ніг, після чого їм ставало набагато краще, – цікавий факт.

Через підколінну ямку, як і через око людини, проходить безліч кровоносних судин, тому направляти світло спробували саме в цю зону. В 1998 році почали розробляти прилад, який буде направляти світло на підколінну ямку і допомагати розбудовувати біологічний годинник точно так само, як і світло, спрямоване в очі. Використовувати такий прилад (схожий на колінний бандаж з джерелом світла) можна, наприклад, під час тривалого перельоту, щоб перебудувати біологічний годинник під час сну, – цікавий факт!

Рекомендована література:

1. Алексєєва Л.О. Виразальні засоби мови у текстах розмовного, художнього та публіцистичного стилів. Донецьк: Юго-Восток, 2009. с 11.
2. Антонівська М.О. Головні особливості функціонування та перекладу метафор у сфері публіцистичного дискурсу. Молодий вчений. № 4 (1). 19-23 с.
3. Бублейник Л.В. Проблематика художнього перекладу: семантикостилістичні аспекти: навч. посіб. Луцьк: Видавництво ВІЕМ, 2011. 164 с.
4. Гордієнко Н.М. Поняття перекладацької еквівалентності як центральна проблема теорії художнього перекладу. Філологічні науки. Софія: «Бял ГРАД-БГ» ООД, 2012. 104 с.
5. Максимов С.Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови) Теорія та практика перекладацького аналізу тексту для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання: Навчальний посібник: Ленвіт, 2006. 157 с.

6. Мінкова О.Ф. Експресивний потенціал засобів вторинної номінації в мові новітньої української публіцистики. Мелітополь: Вид. будинок ММД, 2012. 175 с.

7. Швачко С.О. Перекладознавча модифікація номінативних та комунікативних одиниць (на матеріалі приказок, прислів'їв та загадок). С. О. Швачко, І. К. Кобякова. *Jazyk a kultura, Linguo Cultural and Translation Interpretation Centre of Excellence at the Faculty of Arts at Faculty of Arts.* № 41–42. University of Prešov, 2020. С. 134– 140.